

¿Esquerra socialista?

Si alguna cosa ha posat en evidència el panorama pre-electoral (cosa que quedarà sense dubte confirmada i reforçada després de les eleccions generals), és que la situació política espanyola és una realitat tan tancada i bloquejada com les mateixes llistes que es presenten als votants. En primer lloc, perquè no hi ha, per al govern de l'estat, cap alternativa visible al PSOE: la dreta «realment existent» és encara la dreta de Fraga, i no cap partit «refundat», «liberal-conservador», coherent en ideologia ni en organització, efectivament capaç de ser alguna cosa més que una opció ideològica confusa i una oposició indefinida i sense cap. En segon lloc, perquè si els canvis no poden venir de la dreta, tampoc poden produir-se en l'interior de l'esquerra «realment existent»: la direcció d'un partit sense enemic exterior que amenace la seua hegemonia, sense por a una derrota electoral, es troba a cada moment més reforçada en la seua posició de control.

De fet, cada nova contesa electoral ha estat una ocasió aprofitada per la direcció del PSOE per a garantir assentiments, premiar fidelitats i castigar dissidències. Si en algun temps, fa quinze anys o deu anys encara, el PSOE es va convertir en el punt de convergència de múltiples grups i moviments de diversa procedència política i territorial, aquest procés fa temps que es va acabar: de ser un partit que atreia i integrava, de ser un partit centripet i obert, el PSOE ha esdevingut una organització rígida i tancada, jeràrquica i sotmesa al principi d'autoritat interna, amb més capacitat de centrifugar que no d'atraure. Un moviment centrfug, però, que només actua per la banda esquerra.

En efecte, el PSOE ha evolucionat tan veloçment cap a la seua pròpia dreta, s'ha instal·lat tan decididament en el centre de l'espectre polític general, que per aquest costat integra i absorbeix militants i votants sense cap dificultat. Qui comparteix aquesta evolució no té dins del partit cap problema ni obstacle a l'hora del repartiment de beneficis. Qui no el comparteix, té com a mínim la incomoditat assegurada: totes les tensions internes, els conflictes i els abandonaments, es produeixen per l'esquerra. Una esquerra interna que, curiosament, ha quedat reduïda a mantenir les posicions socialdemòcrates que fa uns anys van marcar l'evolució del conjunt del partit cap al pragmatisme i la redefinició ideològica. I això no obstant, ni tan sols els qui, per afirmar el seu «esquerranisme», es defineixen com a socialdemòcrates, no tenen un espai confortable dins d'un partit que encara s'anomena socialista i obrer. Com, més paradoxalment encara, no hi tenen cap espai els sectors afins al sindicalisme històricament socialista.

No es tracta d'afirmacions especulatives: es tracta d'una realitat política que la confecció de les llistes electorals ha deixat cruament al descobert.

Davant de la duresa dels fets, l'«esquerra socialista» té una vida ben precària. Es troba enfrontada a tres eixides: o perdre efectius per submissió i integració al control central, o mantenir una dissidència que progressivament els margina i allunya de tota posició de poder, o emigra cap a l'exterior. En cap dels casos no pot constituir una amenaça interior a l'immobilisme del partit. I com que l'amenaça exterior és inexistent o remota, l'immobilisme està perfectament assegurat. Probablement per molts anys encara. □